

דף מו

'יכול לשנויי לכו כגון שפיתה שלא לשום אישות' — יש לפרש הטעם שהנחנו מתחילה שהפרשה מדברת בפיתה לשם אישות — לפי דעת הרמב"ם (ריש הלכות אישות) ועוד, שבביאת זנות של פנויה עוברים על לא תהיה קדשה, ואם כן אי אפשר שמדובר בביאת זנות, כי אז היה פטור מן התשלומין, שהרי אין אדם לוקה ומשלם (המקנה).

ואכן, הראשונים הקשו על שיטת הרמב"ם שלוקין בביאת פנויה, כיצד המפתה משלם קנס. וכתב החתם-סופר (אה"ע ח"א יט) שהרמב"ם מפרש כדברי סוגיתנו, שמדובר בפיתה לשם אישות, שבוזו אין מלקות.

בשו"ת שבט הלוי (ח"ו רז) תמה, הלא מסקנת הסוגיא אינה כן. ופרש שנידון זה, האם מדובר בפיתוי לשם אישות, תלוי בשיטות רב ורב אסי, כי רק לרב אסי העמידו בשלא לשם אישות, אבל הרמב"ם שפסק (ג,ג) כרב, יכול לפרש שמדובר בפיתה לשם אישות.

ונראה שאף שהדברים כלשעצמם נכונים הם, כוונת החת"ס היא לפי גרסת 'אלא אמר רב נחמן', ולגרסה זו מסקנת הסוגיא בפיתה לשם אישות (ע' תד"ה ואפילו. וכתב מהרי"ק (קכט) שכן היא גרסת רוב הספרים.

ואולם עיקר התירוץ להעמיד כל פרשת מפתה רק בפיתה לשום אישות — דחוק מאד. ועוד, הלא נערה כתיב בפרשה, ולריש לקיש [דאיהו ס"ל (בכתובות לד):] חייבי מלקיות שוגגין פטורים מן התשלומין, וא"כ לדידו אי אפשר לאוקמי בזנות בעלמא לשיטת הרמב"ם, כי אעפ"י שלא התרו בו נפטר מממון] אליבא דחכמים (מג:). יש לה יד לקדש עצמה, ואם מדובר בפיתה לשם אישות הרי היא מקודשת ומהו 'אם מאן ימאן אביה לתתה לו', ומדוע משלם קנס. וגם מהו שאמרו 'מהר ימהרנה' — שצריכה הימנו קדושין.

ונראה שגם להרמב"ם אין לוקה אלא בביאה לשם זנות, אבל כל שרוצה ליחדה אליו בקביעות, אפילו ללא קידושין — אינו לוקה [אלא שמבטל מצות עשה דקדושין]. וכן משמע מסידור דבריו בריש הלכות אישות. ואם כן יש להעמיד דין מפתה באופן זה, אבל המפתה בדרך זנות — לוקה ואינו משלם (וכדברי הרמב"ם בהל' נערה ספ"ב).

ואם כי מדברי הרמ"א (אה"ע כו,א) מבואר שלהרמב"ם לוקין אף במיוחדת אליו בקביעות, אך דעת שאר אחרונים אינה כן. ע' ח"מ וב"ש שם. ונראה שאף הרמ"א לא איירי אלא במיוחד אליו אשה לזנות עמה, אבל כל שבדרך אישות כבני זוג, אעפ"י שלא קידש — אין לוקה. (וכמוש"כ בסיכומים לעיל י).

'אמר ליה אביי: צריכה קידושין לדעת אביה' — ולמַדְנו הכתוב שקדושין שלא מדעת אביה אינם כלום ואף על פי שנתרצה. (וכן סובר רי"ף לפי האמת. ואף לפי שאר הראשונים, יש לומר שאביי אומר זאת רק כדחיית הוכחת רב יוסף ולא לפי האמת. עפ"י רשב"א). או אפשר לפרש שמדובר כשלא נתרצה האב בפירוש, ומשמיענו הכתוב שאף על פי שהוא אינו ממאן, צריכה קדושין לדעתו, או שירצה באותם קדושין בפירוש (עפ"י ראב"ד רמב"ן רי"ד ועוד).

'זהא מלוה היא' — להלן בסמוך אמר רבא שאין הנחה זו מוסכמת, כי למאן דאמר 'מעות מתנה', אין המעות הללו בגדר 'מלוה' ומתקדשת בהן. ויש לפרש מדוע מקשה הגמרא כאילו היתה זו הנחה פשוטה ומוסכמת — כי מדברי המשנה גופא מוכח שהמעות בגדר מלוה, שאם לא כן, אף אם אין באחת מהן שוה פרוטה תתקדש בשוה פרוטה בצירוף כולן — ומכך ששנינו 'עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה' מוכח שהראשונות 'מלוה', ואם כן קשה כיצד מתקדשת בקמייתא, והרי זה מלוה (עפ"י רמב"ן ורשב"א ועוד).

(ע"ב) 'זימנין דאית ליה לכהן פחות מחמש רבעים קמה והאי, אליש ליה בהדי הדדי וקסבר נתקנה עיסתו' — היה יכול לנקוט ללא צירוף; פעמים שיש באותו קמה עצמו חמשת רבעים ועלול הכהן לאכול בטבלו — אלא רבותא נקט, שאפילו אם הוא דבר מועט, כפי הרגיל, חוששים שמא יבוא לצרפו עם קמה אחר. (תורי"ד)

— מפשטות הדברים נראה שמותר לערב תרומה בחולין, כל שכוונתו לאכול את התערובת בקדושת התרומה שבה. כי הרי אמרו שחוששין שהכהן, שלפי דעתו היא חלה, מערבה עם שאר הקמה. והקשה מכאן הגרש"ז אויערבך זצ"ל על דברי האבני-מילואים שאסור לערב תרומה בחולין משום משמרת תרומתו, כי בכך שמבטלה מתורת תרומה, כאילו מאבדה מן העולם. ולכאורה אין נראה לחלק אם בכוונת האדם לבטל את התרומה אם לאו — כי בכל אופן התרומה בטלה ברוב מדין תורה, והרי זה כמאבדה בידיים?

ובמכתב מהגרי"י קניבסקי זצ"ל כתב לדחות; בתערובת הלא אינו מאבדה ממש, כי התרומה נשארת בקדושתה במקום שהיא שם, אלא שלנו אין ידוע היכן היא נמצאת, ואם כן מה שעוברים על 'משמרת' בעירובה, זהו רק משום שבכך שמערבה ומבטלה, הוא מיחל עליה התר להתנהג בה כחולין. וכיון שכן, לאחר שאמרו חכמים שתרומה אינה בטלה אלא במאיתים, שוב אין כאן משום איסור 'משמרת'. (נפסד כל זה במנחת שלמה בסוף סי' ס. ויש להעיר במש"כ הגרי"ק שאינו מפקיע קדושתה, לשיטת שתערובת קמה הוי לח בלה, ובתערובת לח בלח נהפך האיסור להתר כנודע).

'... יודע ואינו יודע; יודע שאין מפריש חלה קמה, ואינו יודע — דסבר טעמייהו מאי משום טירחא דכהן וטירחא דכהן אחילתיה' — קשה, כיון שהוא סובר שחל עליה שם חלה והרי לפי האמת אין הדבר כן, אם כן הרי זו הפרשה בטעות וגזל ביד כהן מן הדין, ומדוע צריך לטעם חדש, שסבור נתקנה עיסתו? ואפשר שאם לא שגמר ונתן לשם מתנה, לא היה נכנס לספק זה, שמא לא ניתקנה העיסה בהפרשת קמה והפסיד — אלא ודאי גמר ונתן לשם מתנה ואין כאן גזל ביד כהן מדינא.

עוד יש לומר, שאמנם חלה בטעות היא זו, וקושיה הגמרא היא מדוע אין אומרים תרומתו תרומה ויפריש ממקום אחר, כשם שאמרו במפריש על שאינו נקוב, שלא ראו חכמים לבטל תרומתו לגמרי ולהחזירה לחולין, אף כאן נאמר כן. ומתריך, כאן שונה שאם תאמר לו כן, לא צאית להפריש אחרת, כיון שאתה מודה קצת לדבריו שהיא חלה (עפ"י רמב"ן).

'התורם קישות ונמצאת מרה, אבטיח ונמצאת סרוח' — אף על פי ששגג וסבר שהיה הפרי ראוי — אין זו תרומה בטעות, כי הרי חשב להפריש את מה שלפניו, אלא סבר שהוא יותר מובחר. ואינו דומה לתורם יין על יין ונמצא חומץ שאין תרומתו תרומה, כי יין וחומץ — שני מינים הם, וכשדעתו היתה על יין אין בכלל זה חומץ (תוס' יבמות פט. ד"ה קישות. וע' מחנה אפרים הל' נדרים ג).

'אם אינו קדוש, נשיאות חטא למה? מכאן לתורם מן הרעה על היפה שתורמתו תרומה' — כבר הקשו התוספות, למה אין כאן חטא בכך שעבר על ציווי התורה להפריש מן היפה, שהרי יש הסובר שבכל 'לא תעביד' שבתורה, אם עשה — לא מהני, ואף על פי כן לוקה משום דעבר אמימרא דרחמנא (ריש תמורה)? ותרצו שהלימוד הוא מיתור הפסוק, ע"ש.

ובכתבים המיוחסים להגר"ח איתא שגדר איסור זה, להפריש מן הרע על היפה, הוא על דרך השלילה, היינו, שאינו מפריש מן המובחר, ולא שמעשה הפרשת הרע הוא מעשה האסור בעצמותו. ולו יצוייר שהיה ניתן להפריש פעמיים מעשר, לא היה עובר, כיון שהיה מפריש שוב מן המובחר. ועל כן מוכיחה הגמרא שאילו לא היתה התרומה חלה, לא היה מקום מעיקרא לאיסור, שהרי במה שהרים מן הרע לא מנע את הרמת היפה. (והכוונה, דהכי קים להו לחז"ל בגדרו של האיסור, ועל סמך הנחה זו מקשים). ע"ע בתדושי רעק"א; משך חכמה — קרה יח, לא.

דף מז

'פירושי קא מפרש, התקדשי לי באלון ברמון באגוז כיצד, כגון דאמר לה התקדשי לי באלו' — ואף על פי שנאמר בבב"א 'או שאמר לה התקדשי לי באלו' — יש לנו כיוצא בזה, 'או' במובן של פירוש הרישא, להלן נב. (רשב"א)

'המקדש במלוה... ושויים במכר...' — על קידושין במלוה ומכר במלוה — ע' לעיל ו: על שאלת הגמרא מאי שנא מכר מקדושין, שמשמע לכאורה שההנחה הפשוטה היא שאין דין מיוחד בקידושין של נתינה מידו של הבעל לאשה, אלא כל שהגיעה לידו משלו, הרי אלו קדושין (שלא כבגט, ש'טלי גיטך מע"ג קרקע' — פסול) — ע' בשו"ת עונג יום טוב (קלו).
[וכבר נחלקו בדבר הפוסקים, האם 'טלי קידושין מע"ג קרקע' מועיל — ע' אה"ע ל בב"ש ובס"י כז בבאה"י ופ"ת].

'האומר לאשה התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך, והלכה ומצאתו שנגנב או שאבד; אם נשתייר הימנו שוה פרוטה — מקודשת' — כתב הרא"ש, נראה שמדובר רק כשלא ידעה כמה שוה הפקדון והרי נתרצתה בין ברב בין במעט, ואז גם אין הבעל חייב להשלים לה את שאר הסכום שאבד או שנגנב, כיון שלא הזכיר סכום [והרי לא אמר 'בפקדוני' אלא 'פקדון שיש לי בידך' משמע כל שהוא. עצמות יוסף], אבל אם ידעה כמה היה, לא נתרצתה אלא לערכו המלא. (וכן הובא בטור אה"ע כח. וכיו"ב כתב בתור"ד, שגילתה דעתה להתקדש בכל דהו. ובספר שער המלך (אישות ה, יח) האריך לשאת ולתת בדברי הרא"ש מכמה צדדים).

ואולם הרשב"א והריטב"א חולקים וסוברים שגם אם ידעה את ערך הפקדון המלא — מקודשת, כי כן משמעות לשונו: 'פקדון שיש לך בידי' — בכל מה שנשאר ממנו, בין רב בין מעט. [וזה שלא כדעת בה"ג שכתב שצריך הבעל להשלים לה את ערך הפקדון בשלמותו, כדין המקדש במנה ונתן לה דינר].

(ע"ב) 'עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר... אבל דכולי עלמא מקדש במלוה מקודשת' — לכאורה היה יכול לתרץ שרב סובר כשיטת רבי אלעזר בר' שמעון, ולא אמר שאינה מקודשת אלא כשהמעות אינן בעין, שכבר הוציאתם, כדברי ראב"ש. אך מזה שרב נימק טעמו 'מלוה להוצאה ניתנה' משמע שהמעות עדיין בעין, וכמו שפרש רש"י (שער המלך אישות ה, יג; עצמות יוסף).

שרוצה לקחתה לאשה עתה]. אך שמא לדעת הרא"ש אין מועיל אלא משום שריצויו לאדם מסוים נחשב כאילו מינהו בפירוש, אבל אדם אחר שמקדשה על סמך שידוע רצונו — זה לא שמענו. (וע"ע להלן נט.). ואפשר שלא אמר הרא"ש אלא בשדכן או בקרובו, לא באדם אחר (ע' חזו"א אה"ע מט, ט). יש מי שצידיד לומר שכששולח שליח לקדש לו אשה, ומסיבה כלשהי אי אפשר לו לקדשה או כגון ששינה משליחותו [גם בדבר שאין בו קפידא], שוב אין יכול לקדש לו מדין זכיה, כי גילה בדעתו לקדושין מתורת שליחות. (ע' אחיעזר ח"א כה, יז).

ה. יש מפרשים דברי הגמרא 'ארצויה קמיה' — שהאב הרצה דברים לפני הבן שרוצה לקדשה לו, ושתק הבן, והלך האב וקידשה — הרי זו מקודשת, שמחמת בושה מאביו שתק, והרי זה כעשאו שליח בפירוש לקדש. (הר"מ"ה). ומבואר בשלחן ערוך (לה, ה) שמקודשת מודאי. ואולם האחרונים השיגו ונקטו שאינה מקודשת אלא מספק. (ע"ש בנו"כ).

דף מו

- פ.ט. א. קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה, האם יכולה לחזור ממעשיה ולעכב הקדושין?
 ב. המפותה שלא רצתה להנשא למפתה, האם יש לה קנס האמור בתורה?
 ג. המפתה שפיתה לשם אישות, האם יש ממש בקידושין אלו?
 א. קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה — אמר רב: בין היא בין אביה יכולים לעכב. ורב אסי אמר: אביה ולא היא.
- לפרש"י מדובר כשמעכבת קודם שנתרצה האב, אבל לאחר מכן כבר היא מקודשת ושוב אין יכולה לבטל הקדושין. והתוס' כתבו לפרש אפילו לאחר שנתרצה, כי אומדים דעתו שלא היה מתרצה אילו ידע שתעכב, והרי אין זו זכות בשבילו אלא חובה.
- ב. המפותה שמיאנה מלהנשא למפתה — יש לה קנס (אם מאן ימאן אביה...).
- א. לדברי התוס', אפילו כאשר אביה מתרצה להשיאה למפתה והרי היא נישאת לו בעל כרחיה [או אף אם פיתה לשם אישות ונתרצה האב, והריהי מקודשת לו. עפ"י יש מפרשים]. וכן נקט תורי"ד] — חייב לשלם קנס אם היא ממאנת.
- ואולם הרמב"ן הניח בסברה פשוטה שאם היא נישאת לו — פטור מלשלם, אלא מדובר כגון שהאב בשעת עמידתו בדין לא מיאן, ואחר כך כשרואה שהבת ממאנת, אין האב רוצה לקדשה בעל כרחיה וחוזר ותובע קנס, והשמיענו הכתוב שאעפ"י שאינו חייב לשלם מצד מיאון האב, שהרי נפטר ממנו כשנתרצה בשעת העמדה בדין, משלם מחמת מיאונה. או אפשר שמדובר כשמת האב ולא מיאן ורק היא ממאנת.
- ב. במקרה הפוך, כאשר אביה ממאן ליתנה לו, ואחר כך מת האב או שבגרה ונישאה לו מדעתו — חייב המפתה ליתן קנס (הפלאה — כתובות לט. ובקובץ שעורים שם כתב שהוא הדין אם בשעת העמדה בדין מיאן האב ונתחייב המפתה קנס, גם אם אחר כך נתרצה האב ונשאה — אינו נפטר).
- ג. פיתה לשם אישות — משמע ממהלך הסוגיא שהדבר תלוי במחלוקת רב ורב אסי האם יכלה לעכב. והאב ודאי יכול לעכב.

- א. נראה שבסתם אין חוששים שמא נתרצה האב, אפילו לרב ושמואל, שהרי לא גרע מקידש בשוק שאמרו לעיל שודאי לא נתרצה. ועוד, הרי לא שידך.
- ב. בנערה, לדברי ריש לקיש לחכמים (מג:): יש לה יד לקדש עצמה, ונראה שאף כאן אין האב יכול לעכב. וכן מפורש בתורי"ד.

צ. קדושין שלא חלו — מה דין המעות, מתנה או פקדון?

נחלקו אמוראים אודות המקדש אחותו; רב אמר: מעות חוזרים — אדם יודע שאין קידושין תופסים באחותו וגמר ונתן לשום פקדון. ומשום כך לא פירש לה זאת — כי סבר לא תקבל. ושמואל אמר: מעות מתנה — אדם יודע... וגמר ונתן לשם מתנה, ולא פירש לה מתנה כדי שלא תתבייש.

א. לפירוש התוס' יש נידון נוסף בגמרא, שאינו שייך למחלוקת הנזכרת; המקדש אשה בכמה פרוטות שנותגן לה בזו אחר זו, וטרם נגמרו הקדושין חזר בו — האם הפרוטות הראשונות מתנה או פקדון. [ומלבד השאלה אם צריכה להחזירין לו, מבואר בגמרא נפקותא אחרת; כאשר לא חזר בו מהקדושין, ובינתים הוציאה האשה את הראשונות — אם מעות חוזרים, הרי משהוציאתן הן מלוה ואין יכול לקדש בהן, ואם מעות אינן חוזרים, אין זה מלוה וגם לא מתנה — שהרי נמסרו לה לשם קדושין, ומתקדשת בהן אעפ"י שאינן בעולם בשעת חלות הקדושין]. והוכיח רבא מדברי רבי אמי שסובר מעות חוזרים. [ויש לומר שרב ושמואל סוברים מעות מתנה. (כן פירשו בתוס'). ויש לומר שבעיקר הדין רב ושמואל מודים, רק לא משמע להם לשון המשנה להעמיד בתמרה אחרונה דוקא. ערשב"א]. מפירוש רש"י משמע שהכל נידון אחד הוא. ופירש הרמב"ן על דרך פרש"י, שהשאלה היא האם יש רשות לאשה להוציא את מעות הקדושין כאשר לא חלו הקדושין, והוא הדין כל זמן שלא נגמרו הקדושין, או שמא אין לה רשות להוציאן [הלכך אם הוציאה נעשו 'מלוה' ואינה מקודשת בהן].

ב. נראה שלדעת האומר מעות חוזרים, אפילו אמר שלמתנה נתכוין — הרי אלו דברים שבלב ואינם דברים. וכן לשמואל, אפילו נתכוין לפקדון — הרי אלו דברים שבלב. (חזון איש).

- ג. כתב בתורי"ד להוכיח מדברי הגמרא [שהשוו נידון דין למקדש אחותו, וכפרש"י] שמחלוקת רב ושמואל אמורה אף בשאר מקומות שלא חלו הקדושין, ולא במקדש אחותו בלבד. ואולם התוס' נקטו שמחלוקתם רק בכגון מקדש אחותו. (וע"ע ברמב"ן נ:).
- ד. המקדש את האשה לאחר שלשים וחזר בו תוך שלשים — אינה חייבת להחזיר הכסף. (עפ"י ר"ן רפ"ג. וכן דעת התוס' בסוגיא. וע' בבאור טעמם באבני נזר אה"ע קלב).

צא. מה הדין במקרים הבאים?

- א. המפריש חלתו קמה ונתנה לכהן.
- ב. הפריש תרומה מעציץ נקוב על שאינו נקוב.
- ג. הפריש משאינו נקוב על הנקוב.
- ד. תרם קישות ונמצאת מרה, אבטיח ונמצא סרוח.

א. המפריש חלתו קמה — אינה חלה (עריסתיכם. ערמב"ן), וגול היא ביד כהן אם אינו מחזירה. ומבואר בגמרא שלכך הכהן צריך להחזירה [והלא אדם יודע שאין מפרישים חלה קמת, ומסתמא גמר ונתן לכהן לשם מתנה] — כי אם לא יתחייב להחזיר, עלולה לצאת מכך תקלה לכהן או לבעלים בסברם שזו חלה [מאחר והכהן סבר וקיבל ומחל על טירחת הגיבול], ושמא יצרפנה הכהן עם עיסה שאין בה שיעור חיוב ויסבור שאין צריך להפריש. או הבעלים יאכל את שאר הקמה בסברו שהוא מתוקן, והרי הוא טבל.

א. הרמב"ן צדד לומר שלפי האמת הרי זו חלה בטעות, וגול ביד כהן מן הדין.
ב. הפריש קמה ואמר כשתעשה עיסה יחול שם 'חלה' — דבריו קיימים. (עפ"י יו"ד שכז).

ב. הפריש מן הנקוב על שאינו נקוב, מצד הדין אין תרומתו תרומה, שהרי הפריש מן החיוב על הפטור, אבל הכהן אינו חייב להחזירה (והבעלים אינם צריכים להפריש שוב על הגדל בשאינו נקוב, כי כיון שהגדל שם אינו חייב בתרומות ומעשרות אלא מדרבנן, הם אמרו שאין צריך תיקון אחר. תוס'. ומשמע מלשונם שהוא דין מיוחד שתקנו חכמים. ולכאורה היה נראה שכלפי חיוב דרבנן הלא הפריש מן החיוב על החיוב. וכ"מ בתור"ד), ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשר ממקום אחר (כי בעצם זהו טבל, כאמור).
[וכאן אעפ"י שאין אנו מצריכים את הכהן להחזירה, אין חשש תקלה כדלעיל — כי בהפרשה כגון זו מכילי זה על כלי אחר, ישמע לנו כשנצרכו להפריש, משא"כ לעיל כשהפריש על קמה שבאותו כלי].

ג. משאינו נקוב על הנקוב — תרומה (כלומר לענין זה שאין הכהן צריך להחזירה. אבל מדין תורה אינו כלום) ויחזור ויתרום על הנקוב, שהרי הפריש מן הפטור על החיוב.

ד. התורם קישות ונמצאת מרה, אבטיה ונמצא סרוח — תרומה, ויחזור ויתרום. בזה מדין תורה חלה התרומה אעפ"י שעבר על שהפריש מן הרע על היפה, [הלכך אין כאן חשש תקלה גם אם לא ישמע לנו לחזור ולתרום].

דפים מו — מז

צב. מי שנתן לאשה כמה פירות וכד' בזה אחר זה — מה הדין במקרים הבאים?

א. אמר לה 'התקדשי לי בתמרה זו. התקדשי לי בזו...';

ב. אמר לה: 'התקדשי לי בזו ובזו...';

ג. 'התקדשי לי באלו';

— מה הדין כשהיתה מנחת את התמרות או שהיתה אוכלת ראשונה ראשונה?

א. 'התקדשי לי בתמרה זו. התקדשי לי בזו...'; אם יש באחת מהן שוה פרוטה — מקודשת, ואם לאו — אינה מקודשת (ויש לחוש לקדושין, שמא שוה פרוטה במדי, כדלעיל יב; רמב"ם אישות ה). ואין חילוק אם אכלה ראשונה ראשונה או מנחתן, כי כל תמרה ותמרה עשאה לקידושין בפני עצמן.
[הוא הדין אם אמר לה 'התקדשי לי בזו או בזו או בזו...'. כן מבואר בגמרא לענין המקדש באלון ברמון ובאגוז].

ב. 'התקדשי לי בזו ובזו...'. — לסתם מתניתין, דנים שקידשה בכולן יחד, ולכן אם יש שוה פרוטה בין

כולן — מקודשת, ואם לאו — אינה מקודשת. ודוקא במנחתן אבל אכלה ראשונה ראשונה מיד, והרי בשעת גמר דיבורו התמרות הראשונות אינן בעולם (ערש"י ותוס') — אמר רבי אמי: אם יש בתמרה האחרונה שוה פרוטה מקודשת [שסובר מלוה ופרוטה דעתה אפרוטה], ואם לאו אינה מקודשת [שהתמרות הראשונות נעשו מלוה משאכלתן, והמקדש במלוה אינה מקודשת]. ומבואר בגמרא (עפ"י רש"י ותוס' ועוד) שלדעת האומר מעות קדושין שלא חלו — מתנה הן ואינן חוזרים, אפילו אם אין שוה פרוטה באחרונה אלא בכולן — מקודשת, שאין התמרות הראשונות מלוה. (כן אמר רבא. וכתבו התוס' שכך סוברים רב ושמואל).

א. הלכה כרבי אמי (רי"ף).

ב. יש מי שסובר [דלא כהרמ"ה וכמשמעות רש"י ותוס'] שאפילו גמר כל דבריו קודם שקיבלה התמרות — אינן מצטרפות, לפי שחילקן זו מזו. (עפ"י ר"י — מובא בטור אה"ע לא.

וכנראה אין זה ר"י מבעלי התוס'. יש"ש).

וכל זה לרבי שמעון אבל לדברי רבי, גם אם אמר 'בזו, בזו, או 'בזו ובזו... או 'בזו ועוד בזו... ולא אמר 'התקדשי' בכל אחת ואחת — נידון כקידושין נפרדים בכל תמרה ותמרה בנפרד, ואם יש שוה פרוטה באחת מהן — מקודשת. (ע"ע בפירוט שיטות התנאים במשמעות הלשונות, בשבועות לח).

א. יש סוברים שאפילו לרבי אין דנים לשונות אלו כפרטים אלא לחומרא, אבל יש להחמיר

שמה הם לשונות כלליים, ואם יש בכולן שוה פרוטה והן בעין — צריכה גט. (עריטב"א).

ב. הריא"ז פסק [דלא כהרמב"ם רי"ף ר"ן ועוד], ש'בזו ובזו... — יש להחמיר שלשון פרט

היא, ואם אין אחת מהן שוה פרוטה וקיבלה קידושין מאחר — צריכה ממנו גט. וכן דעת

מהרש"ל להחמיר. וע"ע שו"ת מהרי"ט ח"א סה; אבני נזר אה"ע קיט,א.

ג. 'התקדשי לי באלו' — אמר רבא, וכן תניא כוותיה: אפילו אוכלת מיד — מקודשת אם יש בכולן שוה

פרוטה, כי כולן ניתנו לה בתורת קדושין ואין כאן מלוה, (שהרי הקנה לה את כולן לאחר גמר דיבורו).

א. נראה שיכולה האשה לחזור בה מהקדושין כל עוד לא נתן לה את כולן. ואפילו כבר קיבלה

שוה פרוטה בקמייתא. (עפ"י תורי"ד. וע"ש שאם יש שוה פרוטה בתמרה ראשונה מקודשת מיד

ובלבד שישלים. ואעפ"כ מבואר שיכולה לחזור כל עוד לא השלים כולן).

ב. הריא"ז כתב לחלק [שלא כנראה מרש"י ושאר מפרשים]: אם ייחד כל התמרים והניחן ואמר

'התקדשי לי באלו', אפילו היתה אוכלת אחת אחת, אם יש בכולן שוה פרוטה —

מקודשת. אבל אמר 'התקדשי לי בכל התמרות שאתן לך' ואכלה ראשונה ראשונה — אינן

מצטרפות, ואעפ"י שדיבורו נגמר לפני שאכלה.

דף מז

צג. א. מי שנתן הלואה לאשה ועדיין לא הוציאה המעות עד שקידשה בהן — האם היא מקודשת? ומה הדין

בקניית קרקע בכגון זה?

ב. אמר לאשה 'התקדשי לי במנה' ונתן לה דינר, או נתן לה מנה חסר דינר — האם היא מקודשת? ומה

הדין בקניית קרקע בכגון זה?

ג. 'התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך' — מה הדין כאשר הפקדון קיים וכאשר הוא נגנב או שאבד,

מקצתו או כולו?